

якнайшвидшого перегляду принципів фінансування всієї системи спортивних установ України.

Основні проблеми розвитку спортивних установ бюджетної сфери

1. Зарегульованість діяльності установ сфери спорту (ДЮСШ, ШВСМ та т. п.). – спрямованість роботи на виконання показників відповідних категорій для забезпечення подальшого фінансування, фіктивне збільшення даних; – вікові обмеження; – відсутність мотивації до залучення небюджетних джерел фінансування.
2. Недостатність фінансування, відсутність власних учебнотреніровочних баз, поганий стан спортивних об'єктів: – зведення до формальності всієї навчально-спортивної роботи за відсутності власних спортивних об'єктів або при їх поганому матеріальному стані; – неможливість об'єктивної оцінки якості навчально-спортивної роботи за відсутності реального змагального досвіду участі в республіканських і/або міжнародних турнірах. Дублювання фінансування бюджетами різних рівнів шкіл однакового спортивного профілю, «розпорошеність» фінансування: – наявність шкіл однакового спортивного профілю в різних сферах підпорядкування в одному місті (обласного, міського, «Динамо», «Колос», «Україна»); – 77% витрат на ДЮСШ становить заробітна плата і тільки 4% учбовоспортивна робота, як результат, школи фактично існують лише для виплати зарплат тренерам.

4. Конфлікт інтересів в роботі приватних спортивних клубів (секцій) і фінансуються з бюджетів різних рівнів спортивних установ; відсутність стратегій розвитку спортивних об'єктів, побудованих за бюджетні гроші: – новозбудовані спортивні об'єкти тягарем лягають на бюджети різних рівнів, які змушені їх утримувати, не маючи на те коштів і досвіду управління подібними об'єктами; – умовно-безкоштовні спортивні школи та секції фактично перешкоджають формуванню клубного руху, побудованого на добровільні внески. Як результат в цілому по країні: – відсутність високих спортивних результатів (за винятком деяких видів спорту) – відсутність масовості занять спортом і клубного руху.

Література:

1. Кроков К. Г. *Общественные и политические функции спорта. Взаимоотношения спорта и политики с позиций гуманизма*: Сб. ст. М.: Гуманитарный Центр «СпАрт», 2005. С. 149-161.
2. Шатилов А. Б. *Проблема взаимоотношений спорта и политики в XX-XXI в. Грани политического: политика и «сопредельные» поля*. М.: Гуманитарный Центр «СпАрт», 2003. С. 23-41.

ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТУ У ЛЕГКІЙ АТЛЕТИЦІ

Жухар А.М.

Науковий керівник: Курилко М.Ф., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Україна традиційно одна з провідних націй в легкій атлетиці. На останній, пекінській Олімпіаді, українські спортсмени здобули 5 медалей, серед яких золота медаль Наталі Добринської в десятиборстві. Українським спортсменам належать світові рекорди: Сергій Бубка є власником захмарного світового рекорду в стрибках з жердиною, Інесі Кравець належить світовий рекорд у потрійному стрибку, Юрію Сєдих – в метанні молота, а українська багатоборка Наталія Добринська володіє світовим рекодом в п'ятиборстві. Розвиток легкої атлетики в Україні має також чимало проблем, зв'язаних із застарілою інфраструктурою, нестачею фінансування, старінням тренерських кадрів.

Також встановлено, що найбільший вплив на ефективність розвитку ФЛАУ має фінансово-економічне (визначили 60% опитаних), кадрове та інформаційне забезпечення (по 15%) та матеріально-технічні ресурси (10%).

Найбільш важливим джерелом формування фінансових ресурсів Федерації легкої атлетики України є фінансова підтримка з державного бюджету (40%). Наступними за значущістю джерелами фінансування були визначені гранти від партнерів Федерації (30%), спонсорська допомога (25%), добровільні внески та пожертвування від членів Федерації, підприємств, окремих громадян, юридичних і фізичних осіб (5%). Тенденцією для розвитку сучасної ФСО має стати змішаний характер фінансування, тобто надходження коштів як із державного бюджету, так і від залучення позабюджетних коштів.

Перед Олімпійськими іграми в Токіо-2020 найбільше коштів було виділено саме на легку атлетику – 82 млн гривень (на 23 млн гривень більше, ніж у минулому році). Ігор Гоцул – глава Федерації легкої атлетики України (ФЛАУ) розповів про фінансування федерації в одному з інтерв'ю. Власних коштів у Федерації близько п'яти мільйонів гривень. Саме з цих коштів оплачуються офіси, заробітні плати, вирішуються питання, які не закриває міністерство, наприклад телевізійні трансляції.

Дивлячись на результати, міністерство розподіляє кошти за формулою, а на сьогоднішній день легка атлетика є лідерами, тому отримує кошти за спортивні показники. Фінансування від держави проводиться на три складові: участь у міжнародних змаганнях, підготовка спортсменів до відповідальних турнірів та за змагання, проведені в Україні. Ось в 2019 році президент Федерації повідомив, що перед Олімпіадою не будуть проводити зборів, через відсутність фінансування зі сторони Міністерства культури та спорту.

Для економії коштів та мінімалізації контактів у зв'язку з карантинном чемпіонати України планують провести спареними, тобто вони будуть відбуватися одне за одним для того, щоб штаб тренерів та суддів менше переміщувалися Україною. Вже в березні Ігор Гоцул повідомив, що кошти, які були виділені на легку атлетику будуть перекинуті в інші сфери, це зв'язано з коронавірусною пандемією. Такі зміни сильно вплинуть на підготовку до Олімпійських ігор, які були перенесені на 2021 рік.

Після перегляду державного бюджету фінансування легкої атлетики скоротили на 78%, тобто було виділено 82 млн гривень, а залишили 18 млн гривень, 14,7 яких вже було витрачено за інформацією від Федерації легкої

атлетики України. ФЛАУ шукала варіанти залишитися “на плаву” до кінця 2020 року.

Головний тренер збірної України В’ячеслав Тиртишник повідомив що в 2021 році на легку атлетику виділили достатньо коштів та залишається надія на вдалу підготовку до Олімпійських ігор. Але найближчим часом в Україні серйозних змагань не буде. Є інформація що, якщо до проведення Олімпійських ігор не дійде до України масова вакцинація, то за допомогою коштів МОК буде зроблено 300-500 вакцинацій.

Можна зробити висновок про те, що діяльність з формування ресурсного забезпечення сучасної фізкультурно-спортивної організації повинна базуватися на принципах програмно-цільового управління, і передбачати такі напрямки: збільшення привабливості ФЛАУ для спонсорів (24%), налагодження партнерських стосунків з комерційними, громадськими та державними організаціями (20%), розробка та реалізація проекту розвитку спортивної інфраструктури (17%), забезпечення ефективної співпраці зі ЗМІ та інтенсивне поширення публікацій, освітньо-розвиваючих програм, фільмів про легку атлетику та її зірок (17%), стимулювання сертифікації спортивних споруд (10%), ввести інноваційні форми підвищення кваліфікації кадрів та створити цілісну систему підвищення кваліфікації тренерів за системою ІААФ (по 6%).

Література:

1. Артюшенко О. Ф. Легка атлетика: навчальний посібник для студентів факультетів фізичної культури. Черкаси: БРАМА-ІСУЕП. 2000. 316 с.

2. Гогін О. В. Легка атлетика: курс лекцій. Харк.держ.пед.ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків: "ОВС", 2001. 112 с.

3. Келлер В. С., Платонов В. Н. Теоретико-методические основы подготовки спортсменов. Львов: Украинская спортивная ассоциация, 1993. 270 с.

УПРАВЛІННЯ ФІЗИЧНИМ РОЗВИТКОМ ЛЮДИНИ

Кисляк М.С.

Науковий керівник: Курилко М.Ф., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Предметом вивчення теорії фізичного виховання є визначення закономірностей фізичного виховання людини як соціального явища.

За останній час у зв'язку з швидким розвитком науки, що стосуються безпосередньо ТМФВ, її стали виділяти як окрему галузь науки, яка базує свої досягнення на досягненнях як педагогіки, так і інших наук.

З цього визначення стає зрозумілим, що ТМФВ належить до педагогічних наук та навчальних педагогічних дисциплін. Її необхідно сприймати як спеціалізовану галузь загальної педагогіки. На відміну від інших педагогічних наук та дисциплін ТМФВ пізнає загальні закономірності, за якими в системі